

6:e söndagen efter påsk

Predikan på distans 2023-05-21

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Vi tackar dig, käre himmelske Fader för att du genom dopet och tron skänker oss din helige Ande. Vi ber att du denna stund skall tala till våra hjärtan genom ditt heliga ord och så behålla oss fasta i tron intill änden. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Dagens ämne: *Kristus och Anden.*

Epistel: Rom. 8:12-17. Evangelium: Joh. 15:26-16:4

Predikotext (3 årg. Joh. 17:18-23):

Jesus sade: 18 Fader, liksom du har sänt mig till världen, så har jag sänt dem till världen. 19 Och jag helgar mig för dem, för att de skall vara helgade i sanningen. 20 Men inte bara för dem ber jag, utan också för dem som genom deras ord kommer att tro på mig. 21 Jag ber att de alla skall vara ett, och att såsom du, Fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss, för att världen skall tro att du har sänt mig. 22 Och den härlighet som du har gett mig har jag gett dem, för att de skall vara ett, liksom vi är ett: 23 jag i dem och du i mig, för att de skall vara fullkomligt förenade till ett. Då skall världen förstå att du har sänt mig och har älskat dem så som du har älskat mig.

Dagens texter handlar om Kristus och Anden. Om vi jämför de tre stora högtiderna jul, påsk och pingst så har vi där hela den kristna trosläran koncentrerad. Under julen talar vi om hur Guds evige Son, Jesus Kristus, blev människa. Han som själv är evig Gud, född av Fadern före all tid, antog vår mänskliga natur. Han blev vår broder med kött och blod. Han blev lik oss i allting, men utan synd.

Varför blev han människa? Svaret får vi i påskens budskap. Jesus gick frivillig lidandets väg och dog på korset av kärlek till hela människosläktet. Där offrade han sig för våra synders skull och tog på sig Guds straff för hela världens synd. Han uppfyllde fullkomligt hela Guds lag i vårt ställe. Men påskan är inte bara budskapet om Kristi förnedring och lidande. Den är också budskapet om hans triumferande uppståndelse. Han uppstod nu som fullkomligt rättfärdig, helig och utan all synd. Hela människosläktets synd var nu borttagen som profeten Mika skriver i de mäktiga orden:

Vem är en Gud som du, som förlåter missgärning och inte tillräknar överträdelse för kvarlevan av sin arvedel. Han håller inte fast vid sin vrede för evigt, ty han har behag till nåd. Han skall åter förbarma sig över oss och trampa på våra missgärningar. Du skall kasta alla deras synder i havets djup. Du skall bevisa trofasthet mot Jakob och nåd mot Abraham, så som du med ed lovade våra fäder i forntidens dagar (Mika 7:19f).

Varje syndare kan och får därför vara viss om att hela frälsningsverket gäller honom eller henne personligen. Detta betonar aposteln Johannes med stor kraft i sitt första brev där han skriver: *”Om någon syndar, har vi en som för vår talan inför Fadern - Jesus Kristus som är rättfärdig. Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens”* (1 Joh. 2:1f).

Efter uppståndelsen var Jesus under hela 40 dagar tillsammans med sina lärjungar här på jorden och undervisade dem och visade att han verkligen var uppstånden med både kropp och själ. När Jesus sedan for upp till himlen lovade han att komma tillbaka på samma sätt som han farit upp.

När vi nu står inför den tredje stora högtiden, pingsten, är det särskilt den tredje personen i Gudomen, den Helige Ande vi tänker på. För många är det svårt att föreställa sig Anden som en gudomlig person. Många har felaktigt gjort honom enbart till en gudomlig kraft. Men Bibeln lär oss klart och tydligt att både Fadern, Sonen och Anden är tre verkliga personer. De är på ett underbart sätt förenade i en enda Gud, men likväl är de ändå tre helt klart åtskilda personer.

Det är endast genom tron på Gud som *Fadern, Sonen och Anden* som vi kan komma till himmelen. Den som har en annan religion som enbart lär att Fadern är Gud, men som avvisar läran om Treenigheten, står utanför kyrkan och kristenheten. Detta måste sägas med största allvar och kraft i vår tid. De som förnekar att Kristus och Anden är Gud far vilse. De har inte lärt känna den ende, sanne Guden. De är därmed kvar i synden, kvar under djävulens makt, skilda från all kontakt med den levande, ende Guden. Därför säger vår bekännelse från fornkyrkan med rätta:

”Var och en, som vill bli salig, måste först av allt ha den allmänliga kristna tron. Men den, som inte bevarar den oförändrad och oförfalskad, går med säkerhet evigt förlorad” (Athanasianska trosbekännelsen, inledningen).

Vi skall nu se hur dagens texter undervisar om den helige Andes person och verk. Vi säger därför:

1. Anden dödar köttet och föder oss på nytt genom dopet.
2. Anden vittnar om Kristus.
3. Anden vittnar för världen genom kyrkan

1. Anden dödar köttet och föder oss på nytt genom dopet

Aposteln Paulus skriver i episteln: *”Om ni lever efter köttet kommer ni att dö. Men om ni genom Anden dödar kroppens gärningar skall ni leva”* (Rom. 8:13). ”Att leva efter köttet” är motsatsen till att leva ”efter Anden”. Ordet ”kött” används om den oomvända, gamla människan i motsats till den troende, nya människans liv. Den som helt och hållet lever *”efter köttet”* har ännu inte lärt känna den ende sanne Guden. Han är kvar under syndens, dödens och djävulens välde. För att bli frälst måste människan ta emot Andens gåva. Det sker genom tron på Kristus. Även då finns köttet kvar, men Anden är starkare och han hjälper oss då i vår kamp mot köttet. I *dopet* blir människan född på nytt av den helige Ande. Jesus säger: *”Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike. Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande.”* (Joh. 3:5-6). Om dem som är döpta och tror på Kristus skriver aposteln: *”Nej, ni har fått*

barnskapets Ande, i vilken vi ropar: 'Abba! Fader!' Anden själv vittnar med vår ande att vi är Guds barn" (Rom. 8:15f).

2. Anden vittnar om Kristus

Dagens evangelium säger: ”När *Hjälparen* kommer, som jag skall sända er från *Fadern, sanningens Ande*, som utgår från Fadern, då skall han vittna om *mig*” (Joh. 16:26). Här ser vi klart att Bibeln talar om tre åtskilda personer. Det är Jesus själv som talar till apostlarna. Han talar om Anden, som kallas *Hjälparen* och som utgår från Fadern och som Jesus sänder. Anden beskrivs som *Sanningens Ande*, alltså som Gud själv, ty ingen annan än Gud är helt och fullt uppfylld av Sanningen. Anden är alltså en gudomlig person som har som uppgift att hjälpa alla kristna. Han är inte samma person som Fadern eftersom han går ut från Fadern och även sänds av Jesus till apostlarna och till varje kristen.

Vilken är då Andens viktigaste uppgift? Det är inte att i första hand tala om alla andliga gåvor som han ger. Huvuduppgiften bestäms tydligt och klart med Jesu ord: ”*När Anden kommer skall han vittna om mig*”. Anden är alltså den person i Gudomen, som framför allt vittnar om Jesus Kristus och om allt vad han har gjort. Men han gör inte detta genom att vi i kyrkan ska få nya uppenbarelser och märkliga upplevelser. Han gör det istället genom att han har ingivit profeter och apostlar allt vad de skulle skriva i de heliga Skrifterna. Genom dessa skrifter vittnar Anden för oss. Så vittnar den helige Ande genom Mose, David, Jesaja, Matteus, Markus, Lukas, Johannes, Paulus och alla övriga bibliska författare. Och det märkliga är att de alla i en och samme Ande klart och tydligt vittnar om Jesus Kristus, som är hela Bibelns stjärna och kärna, som Luther så vackert säger.

3. Anden vittnar för världen genom kyrkan

Vår predikotext säger: ”*Fader, liksom du har sänt mig till världen, så har jag sänt dem till världen*” (Joh. 17:18). Det kristna budskapet är inte fullständigt om vi enbart predikar om julens och påskens budskap. Pingstens stora under måste också ständigt finnas med. Det får inte vara så att de s.k. ”pingstvännerna” och andra liknande kyrkor får monopol på pingstens budskap. De har nämligen en helt felaktig lära om pingsten. De förkastar läran att den helige Ande föder människan på nytt genom dopet och att våra små barn också behöver dopet för sin eviga frälsning. De lär också att Gud kan komma med nya budskap genom profeter i vår tid utöver Skriften. Men Jesus ber ”*för dem som genom deras ord kommer att tro på mig*” (Joh. 17:20). Jesus lovade att Anden skulle påminna apostlarna om allt vad Jesus hade sagt och gjort. Det är därför profeterna och apostlarna utgör kyrkans grund, där Jesus är själva hörnstenen (Ef. 2:20).

När Gud på pingstdagen gav apostlarna Andens gåva på ett synligt sätt genom tungor av eld var det för att visa hela världen att Anden endast ges genom det apostoliska ordet. Genom att den kristna kyrkan troget förkunnar detta ord för världen, kan också världens människor komma till tro. Det sker först genom att den kristna kyrkan samlas kring ordet och sakramenten. De kallar på Guds befallning präster, som skall fortsätta att predika det som står skrivet i de bibliska skrifterna. Detta skall ske ända till tidens ände. Jesus gav ju befallningen: ”*Jag har fått all makt i*

himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn och lär dem att hålla allt vad jag har befallt er. Och se, jag är med er alla dagar intill tidens slut.” (Matt. 28:18-20). Detta döpande och lärande skall alltså fortsätta genom apostlarnas skrifter ända till tidens slut. Den enhet som Jesus talar om i vår text är enigheten i Guds ords lära. Där Guds ord förkunnas rent och klart och där sakramenten förvaltas rätt i enlighet med Kristi instiftelse är Kristi kyrka. Undervisningen till världen sker sedan i två steg.

Först kallar kyrkan präster som undervisar församlingen regelbundet i hela Guds ord så att de kristna får en rätt tro och den själavård som var och en behöver. Till detta ämbete skall endast sådana män kallas som har fått en ordentlig kristen kunskap och har grundliga kunskaper i Guds ord. De måste väl känna till hela Bibelns undervisning och dessutom kunna försvara sanningen mot sådana som säger emot. Sedan skall de enligt god ordning prästvigas och avge löften om att hela livet hålla fast vid den bibliska läran. Genom regelbundna gudstjänster, bibelstudier m.m. får så församlingen sin uppbyggelse och undervisning och man lovprisar Gud tillsammans.

I det andra steget vittnar varje kristen i sin kallelse på den plats i livet där han eller hon befinner sig. Här betyder den kristna undervisningen och andakterna i hemmet mycket. Där samlas man kring Bibeln, katekesen och bönen.

De kristnas personliga liv är ett vittnesbörd i både ord och gärning. Det betyder först att vi säger nej till allt som Gud förbjuder och därmed bekänner att Guds lag gäller för alla människor. När t.ex. en kristen säger nej till abort eller samkönade äktenskap är det lagens vittnesbörd till världen. Detta är nödvändigt, ty de kristna måste genom sina liv visa, att man måste lyda Gud mer än människor. Vidare vittnar de kristna på det sätt Gud gör möjligt om tron på frälsningen genom Jesus Kristus. Det kan vara ett enkelt, personligt samtal i hemmet, skolan eller på arbetsplatsen. Aposteln Petrus skriver: *”Herren Kristus skall ni hålla helig i era hjärtan. Var alltid beredda att svara var och en som begär att ni förklarar det hopp ni äger. Men låt det ske ödmjukt, med respekt och ett rent samvete, så att de som talar illa om er goda livsföring i Kristus får skämmas för sitt förtal”* (1 Petr. 3:15f).

Så avslutas våra texter med orden om Guds kärlek till världen. Jesus säger: *”Då skall världen förstå att du har sänt mig och har älskat dem så som du har älskat mig”* (Joh. 17:23).

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.